



INFORME D'AVUACIÓ DELS RESULTATS DE BALANÇ SOCIAL

Campanya de balanç social 2018



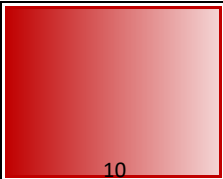
Comissió de Balanç social

FCVS

Nº ind	Indicador	Resultat Quantitatiu	Resultat Qualitatiu	Resultat ponderació absoluta
ind7	Indicador de % de dependència de subvencions	0	Presteu atenció a la vostra dependència de subvencions! Incrementar la sostenibilitat i autonomia del vostre projecte sempre és positiu.	0,00%
ind90	En els exercicis en què la vostra activitat ha tingut beneficis, com es reparteixen?	10	L'ESS defensa la reinversió dels possibles beneficis i la redistribució de la riquesa. Seguiu així, destinant els vostres beneficis a la millora, a l'ampliació del projecte o al suport d'altres iniciatives solidàries entre d'altres.	1,00%
ind3	Indicador de % de persones de l'organització disgregat per sexe	10	Enhorabona! Destaqueu positivament per tenir un alt percentatge de dones a la vostra organització. Continueu treballant per assolir l'equitat de gènere.	2,00%
ind12	Indicador de % de persones que han participat en l'aprovació del pla de Gestió i del Pressupost Anual disgregat per sexe	10	Felicitats! destaqueu positivament per tenir un alt nombre de dones implicades en els espais de participació. Seguiu així!	3,00%
ind13	Indicador de % de persones que han participat en l'aprovació del pla de Gestió i del Pressupost Anual	10	Molt bé, la vostra organització compta amb un bon percentatge de participació en relació a la vostra base social. Seguiu així!	2,00%
ind58	Són públics per a les persones treballadores els salaris i altres remuneracions?	10	Felicitats! Des de l'ESS apostem per la transparència!	3,00%
ind93	Indicador de % de persones treballadores extracomunitàries (estrangeres) sobre el total de membres de l'organització	0	Com a ESS tenim el repte de caminar cap a la intercultralitat a les nostres organitzacions per aconseguir ser l'expressió d'una societat inclusiva i diversa.	0,00%
ind96	Indicador de % de persones treballadores racialitzades sobre el total de membres de l'organització	0	Com a ESS tenim el repte de caminar cap a la intercultralitat a les nostres organitzacions per aconseguir ser l'expressió d'una societat inclusiva i diversa.	0,00%
ind20	Indicador de % de càrrecs de responsabilitat sobre total membres de l'organització disgregat per sexe	10	Enhorabona! Destaqueu per l'alta feminització dels vostres càrrecs de responsabilitat.	4,00%
ind21	Indicador de % de càrrecs de responsabilitat sobre total de persones treballadores	0	Atenció! Hauríeu d'ampliar la presència de càrrecs de responsabilitat de l'entitat en relació a la vostra base social per caminar cap a una major representativitat.	0,00%

ind23	Indicador de % de càrrecs societaris / polítics sobre total membres de l'organització disgregat per sexe	6	Molt bé! Teniu un bon percentatge de dones com a càrrecs societaris/polítics a la vostra organització.	1,80%
ind24	Indicador de % de càrrecs societaris / polítics sobre total de persones treballadores	6	Teniu un bon equilibri de càrrecs societaris respecte al total de membres de l'organització, però augmentar el nombre la faria més democràtica.	1,80%
ind27	Índex de Banda Salarial	10	Felicitats! Hi ha prou igualtat entre els sous que reben les persones treballadores de la vostra entitat i això distribueix la riquesa que genereu amb la vostra activitat entre els vostres membres.	4,00%
ind98	L'entitat utilitza un llenguatge no sexista i inclusiu?	6	Molt bé! Heu aconseguit que la comunicació escrita de la vostra entitat sigui inclusiva. Ara us toca treballar perquè total la comunicació ho sigui.	1,20%
ind59	Disposeu d'una política, pla d'acció o sistema de gestió ambiental?	0	La política marca el compromís de la vostra entitat vers el medi ambient, és important posar aquesta primera pedra.	0,00%
ind102	Incorporeu, ofereu o faciliteu alguna alternativa/ajuda en allò relacionat amb el transport?	0	La mobilitat obligada per anar al lloc de treball o desenvolupar una activitat forma part de la responsabilitat de l'entitat. Promoure la mobilitat sostenible i activa hauria de ser un dels objectius a treballar de cara al proper any.	0,00%
ind60	Disposeu de pràctiques i procediments per l'estalvi i l'eficiència energètica?	0	Els petits canvis són poderosos! La conscienciació i el canvi d'hàbits en el quotidià és part important de la transformació: regletes amb interruptor, apagar els llums quan no s'utilitzen, apagar les pantalles, comprar els equips més eficients energèticament, etc.	0,00%
ind61	Disposeu de pràctiques i procediments per l'estalvi i l'eficiència en el consum d'aigua?	10	L'aigua és vida, seguieu amb aquest objectiu.	3,00%
ind62	Contracteu tot el servei elèctric amb empreses proveïdores que generen el 100% de la seva energia elèctrica a fonts renovables certificades amb garantia d'origen?	0	Consulteu a les empreses proveïdores del vostre servei elèctric i compareu. Les més transformadores et donen eines i serveis per disminuir el teu consum elèctric. Tots hi sortirem guanyant.	0,00%
ind63	Utilitzeu paper reciclat i/o amb certificació d'explotació forestal sostenible de manera regular i majoritària?	10	L'ús de paper reciclat va ser un dels primers canvis que es van començar a fer en els entorns de feina "administratius". La primera pedra és a lloc.	2,00%
ind65	Disposeu de pràctiques formals de prevenció de residus?	10	Us felicitem! La reducció i reutilització de residus són la base de la reducció del consum de materials, la prevenció de residus i l'economia circular.	3,00%
ind67	A l'hora d'organitzar esdeveniments, teniu en compte criteris ambientals en la seva organització?	10	Molt bé! Els petits canvis són poderosos i tota la influència i exemple que podem donar en els esdeveniments que organitzem amplia l'abast de la nostra capacitat d'acció.	2,00%

ind69	A l'hora d'adquirir un producte, es contemplen criteris de consum responsable?	10	Incloure els criteris ambientals en les decisions de compra és una gran fita. Felicitats per garantir un impacte positiu en la vostra cadena de proveïment.	3,00%
ind71	Sou socis/es o opereu amb entitats de finances ètiques?	10	Enhorabona per promoure el finançament ètic i solidari. Les finances ètiques són les que fan compatible la rendibilitat econòmica i financera amb la consecució d'objectius socials i ambientals.	2,00%
ind40	Indicador de % de recursos econòmics en finances ètiques sobre total d'estalvis en entitats financeres	0	Què hi ha millor que poder gestionar els diners seguint els valors de la vostra pròpia organització?Us recomanem que incrementeu les finances ètiques.	0,00%
ind42	Indicador de % compres a proveïdors de mercat social de la XES	0	Recomanem que incrementeu les vostres compres a proveïdores del mercat social. L'intercooperació entre nosaltres és fonamental!	0,00%
ind103	L'entitat coopera amb altres que proporcionen els mateixos productes o serveis:	6	En oposició a la tendència a competir i buscar l'interès propi, des de l'ESS intercooperem. Tot i que vosaltres ho feu, encara podeu explorar noves fórmules d'intercooperació! Anims!	2,40%
ind74	Arran de la vostra activitat, ¿genereu algun tipus de bé, servei o material que poseu a lliure disposició del comú i/o genereu béns creatius o coneixement sota llicències lliures com Creative Commons?	0	Els valors de l'ESS han d'aplicar-se també a la creació de coneixement i a l'àmbit digital: us recomanem repensar sota quines llicències compartiu els continguts que genereu, per tal que esdevinguin una aportació al procomú, i no un recurs intern que fomenta la privatització del coneixement.	0,00%
ind75	Indiqueu quin és el vostre compromís amb el programari lliure	4	Ben fet! Les tecnologies i plataformes digitals són un sector més de l'economia on hem d'aplicar els valors de l'ESS, i heu fet un primer pas en aquest camí. L'ús acrític d'eines privatives com les de GAFAM (Google, Amazon, Facebook, Apple i Microsoft) contribueix a una perillosa acumulació de poder i capital en aquestes empreses.	1,60%
ind77	Preneu mesures actives preventives i/o per la promoció de la salut en el vostre centre de treball?	10	L'Enhorabona! Tenir cura de les persones és un tret distintiu de les organitzacions de l'ESS.	3,00%
ind78	L'organització disposa d'un reglament o protocol intern que contempli mesures de millora de les condicions laborals establertes en el conveni d'aplicació?	10	Bona feina!Disposar d'un protocol de millora de les condicions laborals permet assegurar unes condicions dignes.	3,00%
ind104	Quina d'aquestes mesures s'apliquen per fomentar la formació de les persones treballadores:	7	La formació de les persones és un element essencial en el seu desenvolupament personal i professional. Incloure hores de formació o cobrir el cost de la formació és una passa important. Animeu-vos a oferir totes dues a les vostres persones treballadores.	2,10%
ind80	Contempleu mesures que millorin els permisos establerts per la llei en temes de conciliació de la vida familiar i laboral?	10	Molt bé! Amb aquesta mesura feu visible i gestioneu l'esfera reproductiva, que és essencial a l'ESS.	3,00%

ind105	Genereu espais d'atenció emocional i cura a les persones treballadores en relació a la seva situació a l'entorn laboral?	 10	Ben fet! Els mecanismes d'atenció emocional i cura generen espais de confiança on poder treballar les emocions.	3,00%
TOTAL				6

I. El sistema d'avaluació

Abans d'entrar en detall amb l'anàlisi dels vostres resultats, des de la Comissió de balanç social us volem fer alguns **aclariments respecte al sistema que hem utilitzat per avaluar els balanços.**

El sistema d'avaluació és probablement el principal repte quan parlem d'eines de mesura d'impacte, ja que és on s'ha de plasmar el criteri polític de l'ESS i operativitzar-lo en un sistema que combini la capacitat tècnica de recollir dades coherents i fiables, amb un marc de comparació significatiu.

Aquest any s'ha fet un esforç per millorar el procés d'avaluació, **definint unes notes de tall o rangs** per establir què entra i què no entra a la definició d'ESS.

Aquesta avaluació s'ha fet comparant els resultats de 35 indicadors del balanç social bàsic amb diferents trams establerts a partir dels resultats mitjans agregats de la campanya anterior –molts d'ells també diferenciats en funció de la forma jurídica-. Per tant, **els vostres resultats d'enguany s'han comparat amb els valors mitjans del 2017.**

La raó per la qual s'ha optat per iniciar l'anàlisi a partir de les mitjanes agregades és la convicció de què convé partir d'alguna cosa vinculada a la realitat de les organitzacions. Això no significa que totes les mitjanes agregades siguin valors de referència vàlids, perquè la seva anàlisi pot mostrar tant indicadors que no funcionen com a elements de discriminació, com mitjanes que no són prou ambicioses o que no reflecteixen l'essència i l'esperit polític de l'ESS.

Les experiències existents en matèria d'avaluació d'organitzacions en els àmbits ambiental, social i de bon govern mostren que cap sistema no és perfecte. Per aquesta raó, tant l'any passat, en el que vàrem testejar un sistema més bàsic d'avaluació, com enguany, en el que l'hem perfeccionat, hem estat molt conscients del significat de l'avaluació i de la seva implicació. Així doncs, hem intentat que aquesta comptés tots els matisos i detalls del funcionament d'una organització i el seu comportament ètic.

Cada indicador té una ponderació determinada a dins del seu bloc i la puntuació total que una organització pot obtenir es calcula sobre 10. No tots els indicadors apliquen a totes les organitzacions. Per exemple, si l'organització no té persones treballadores, els indicadors relacionats amb persones treballadors s'anul·len i per tant el resultat final segueix sent sobre 10 però únicament sobre els indicadors que computen. Si el resultat final està per sobre de 4 sobre 10, considerem que l'entitat ha superat l'avaluació.

A la següent taula es pot consultar el **pes de cada bloc sobre la puntuació total** en el sistema d'avaluació:

TAULA 1: PES PONDERAT PER CADA BLOC AVALUAT		
Blocs avaluats	Nombre indicadors	Pes de cada bloc
Economia i política de lucre	2	4%
Democràcia i equitat	13	36%
Sostenibilitat ambiental	9	24%
Compromís social i cooperació	6	21%
Qualitat del treball	5	15%
Total d'indicadors	35	100%

II. **L'anàlisi de resultats**

La vostra organització ha obtingut **una puntuació de 6 sobre 10**, situant-vos molt a la mitjana de les organitzacions que han fet balanç social i l'han superat, també amb una puntuació de 6.

Des de la comissió de balanç social hem fet una anàlisi dels vostres resultats per, d'una banda, destacar els aspectes positius de la vostra entitat, i de l'altra, ressaltar els punts que creiem que la vostra organització ha de millorar per tal de caminar cap a l'excel·lència en l'ESS.

a) Punts forts de la vostra organització:

- Tal com observem a l'indicador 90, la vostra organització reinverteix els beneficis.

L'ESS defensa la reinversió dels possibles beneficis i la redistribució de la riquesa.

Seguiu així, destinant els vostres beneficis a la millora, a l'ampliació del projecte o al suport d'altres iniciatives solidàries entre d'altres.

- Quant a les persones que part de l'organització (Indicador 3), **us volem felicitar per l'alta feminització de la vostra entitat**. Justament, veiem que les entitats de la vostra mateixa forma jurídica mostren en la seva composició més homes que dones (64% i 36% respectivament), al igual que observem amb les dades agregades totals, que enguany existeix una lleugera masculinització en la composició de les organitzacions de l'ESS (54% d'homes). Així doncs, **felicitats per tenir adherides a la vostra organització a tantes dones i per feminitzar l'ESS**.
- Analitzant la **participació de la base social** en l'aprovació dels plans de gestió i pressupostos (indicador 13), observem que el grup format per cooperatives de treball i societats laborals és on es troben els percentatges més alts de participació respecte al total de base social -el 20% de la base social va participar en l'aprovació de pressupostos i plans de gestió-. La vostra organització té una participació d'un 18%, i per tant, **està molt per sobre de la mitjana en comparació a altres de la vostra mateixa forma jurídica** -que se situa en un 3,1%-, enhorabona!
- **Fer públics els salaris a escala interna és un exercici imprescindible de transparència**. Vosaltres formeu part del 83% d'organitzacions que ho han fet. Felicitats per caminar en aquesta direcció.
- Observem que sou sòcies de **finances ètiques**, felicitats! Aquestes són una **peça clau en el desenvolupament de l'economia social i solidària**. És important que com a entitats de l'ESS gestionem els diners seguint els valors de la nostra pròpia organització i que per tant, els diners que dipositem puguin ser una eina útil per al desenvolupament de la societat gràcies a l'afavoriment de projectes, que com l'ESS, tenen en compte criteris ètics, socials i ambientals.
- **Valorem molt positivament que la vostra organització contempli les necessitats generals de les persones que en formen part i intenti donar una resposta des de l'àmbit laboral, de participació i de les cures**. Les cures cap a les persones que treballen o participen en la iniciativa, així com els mecanismes que permeten

coniliar la vida personal amb la feina i la manera en què es tracten les emocions són trets característics de l'ESS. Felicitats per posar al centre de l'economia el benestar de les vostres treballadores.

- Els qüestionaris de qualitat laboral que han respost les persones treballadores mostren un **nivell de satisfacció mitjà d'un 7.5, prou bé!** Allò que millor s'ha valorat és el grau d'autonomia per organitzar-se la feina (8.3) i el menys valorat ha tingut a veure amb les formes de resolució de conflictes a l'organització i la qualitat de lideratge que s'ha situat en un 6.1.

b) Punts dèbils i propostes de millora:

- En els darrers anys, des de diferents instàncies institucionals s'està apostant per l'economia social i solidària com a motor de transformació socioeconòmica. Aquestes apostes són benvingudes, en tant que suposen un reconeixement a la tasca del teixit social de l'ESS i una oportunitat per fer salts. Aquesta entrada de recursos públics ha permès l'ampliació de molts projectes de l'ESS, però ha fet que la dependència dels recursos públics augmentés, i per tant ha generat el risc de garantir l'estabilitat econòmica dels projectes sense aquests recursos públics, que poden ser menors en altres etapes. **Valorem en negatiu que la vostra organització tingui un grau de dependència que se situï per sobre de la mitjana en comparació a la vostra forma jurídica -13%-.**

Proposta: La vostra organització té un grau de dependència de subvencions d'un 67%. Així doncs, **us recomanem que preveieu horitzons amb una menor dependència** i plantegeu noves estratègies per diversificar els vostres ingressos.

- Per primer cop s'han introduït indicadors relacionats amb la interculturalitat al balanç social. **L'ESS ha de ser un espai inclusiu, que superi les exclusions i discriminacions que es donen en el sistema capitalista i aconseguir revertir les desigualtats que es produeixen en l'actual mercat de treball.**

Entenem que no es poden fer judicis de valor correctes amb les poques dades que tenim al respecte. No obstant això, observant que no teniu persones treballadores racialitzades i que mai us heu proposat la seva vinculació laboral o com a soci-treballador, tal com mostreu al vostre balanç social, des de la comissió de balanç social valorem que **cal que treballeu al respecte per tal que puguem construir, plegades, una ESS inclusiva.**

Proposta: Us encoratgem a iniciar un camí cap a l'ESS més divers i intercultural. A Catalunya hi ha poques experiències d'ESS amb presència important de persones racialitzades, i encara menys, liderades per persones racialitzades. Animeu-vos a afavorir la perspectiva i les pràctiques interculturals dins de les vostres entitats. Contacteu amb MIGRESS –Migració i economia social i solidària- per a més informació; migress2017@gmail.com.

- En relació als **càrrecs de responsabilitat** sobre el total de persones treballadores (indicador 21), la vostra puntuació se situa en un 0. Això vol dir que esteu **per sota de la mitjana en comparació a la vostra mateixa forma jurídica quant als càrrecs de responsabilitat** (11% respecte a una mitjana d'un 27%). Cal dir, però, que us felicitem per l'alta presència de dones en aquests càrrecs de responsabilitat, tal com mostra l'indicador 20. **La feminització d'aquests càrrecs és quelcom positiu i us animem a seguir en la mateixa línia.**

Proposta: Us encoratgem a ampliar aquests càrrecs per tal de fer més oberts i amplis els espais de presa de decisions.

- En el pla ambiental, observem que encara teniu camí per recórrer, ja que compliu **únicament 5 dels 9 criteris**. Des de l'ESS es considera que tota l'activitat productiva i econòmica està íntimament relacionada amb la natura. Per això, és **fonamental**

que les entitats de l'ESS integrin la sostenibilitat ambiental en totes les seves accions

Us felicitem per disposar de mesures en l'estalvi i eficiència en el consum d'aigua, per utilitzar paper reciclat i tenir pràctiques formals en prevenció de residus. També us donem l'enhorabona per tenir en compte criteris d'ambientalització quan organitzeu esdeveniments i per seguir els criteris de consum responsable.

Això no obstant, **no disposeu de pràctiques i procediments per l'estalvi i l'eficiència energètica**. Recordeu que la transformació del model energètic és bàsica per poder transformar el sistema. **Procureu aplicar mesures de millora i estalvi en el quotidià del dia a dia en el consum energètic i marqueu aquest objectiu com a prioritari per l'any vinent.**

En relació al contracte del servei elèctric, no sempre és fàcil garantir l'origen de la producció de l'electricitat d'una companyia, però us recomanem que **consulteu les empreses proveïdores del vostre servei elèctric i compareu. Les més transformadores donen eines i serveis per disminuir el vostre consum elèctric**. Des de la Comissió de balanç social recomanem SomEnergia; un proveïdor d'energia renovable certificat i que forma part del mercat social.

- **Proposta:** Us recomanem que redacteu un **pla de gestió ambiental**. Penseu que aquest és el que marca el compromís de la vostra entitat vers el medi ambient. En aquest pla, hauríeu d'integrar les debilitats ja esmentades. **Fixeu com una prioritat per l'any vinent l'aspecte ambiental** i de ben segur que millorareu i us podreu posicionar en el marc de l'excel·lència en el plànol ambiental.

- **Com ja us hem dit anteriorment, felicitats per ser sòcies d'entitats de finances ètiques! Aquestes són una peça clau en el desenvolupament de l'economia social i solidària.** És important que com a entitats de l'ESS gestionem els diners seguint els valors de la nostra pròpia organització i que per tant, els diners que dipositem

puguin ser una eina útil per al desenvolupament de la societat gràcies a l'afavoriment de projectes, que com l'ESS, tenen en compte criteris ètics, socials i ambientals. Això sí, **heu de prestar atenció a l'indicador 40** “percentatge de recursos econòmics en finances ètiques sobre total d'estalvis en entitats financeres”.

Proposta: Els vostres dipòsits, a través de les finances ètiques, es canalitzen cap al finançament d'entitats que apliquen criteris ètics, socials i ambientals. Des de la comissió de balanç social valorem l'ús de les finances ètiques, tant en l'estalvi, el préstec com en l'operativa de la iniciativa. **No espereu més i dipositeu els vostres recursos en aquestes entitats.**

- Observem **que el vostre percentatge de compres a proveïdors del mercat social és molt baix** (2.6%). Us situeu molt per sota de la mitjana en comparació a la vostra forma jurídica (19,4%) i encara més allunyats del percentatge agregat del total d'organitzacions (22%). Veiem que en oposició a la tendència a competir i buscar l'interès propi, intercoopereu amb altres entitats tal com mostreu a l'indicador 103 del vostre balanç social. Justament, **una altra forma d'intercoopereu i de construir mercat social és augmentant el nombre de compres a proveïdors de l'ESS.**

Proposta: Entreu al [catàleg de mercat social](#) i al [Pam a Pam](#) i contacteu amb organitzacions que us puguin proveir dels recursos i serveis necessaris per a la vostra entitat. Per a potenciar la construcció de mercat social establint un circuit econòmic i de satisfacció de necessitats basats en els principis de l'ESS, **les compres a proveïdors són un pilar fonamental.** Per a més informació sobre el mercat social, [consulteu el web](#).

- **Els valors de l'ESS han d'aplicar-se també a la creació de coneixement i a l'àmbit digital, que són sectors cada cop més importants de l'economia.** Tal com mostra el vostre resultat a l'indicador 74, us recomanem repensar sota quines llicències i/o polítiques compartiu els continguts que genereu, per tal que esdevinguin una aportació al procomú, i no un recurs intern que fomenta la privatització del coneixement i la replicació d'esforços.

Proposta: Us animem a posar a **lliure disposició del comú els béns creatius** (materials, documentació, etc.) **o de coneixement** (la forma de fer-ho que dóna més garanties és la utilització de llicències lliures com Creative Commons). A través de la **Comissió Procomuns de la XES**, que treballa la confluència entre l'ESS i l'economia del procomú, podeu aprendre més sobre les llicències lliures al vostre abast. Per a més informació contacteu amb procomuns@xes.cat.

- Observem amb l'indicador 75 que utilitzeu programes ofimàtics de software lliure de manera regular i majoritària, ben fet! No podem oblidar que les tecnologies i plataformes digitals són un sector més de l'economia al que també hem d'aplicar els valors de l'ESS i els criteris de consum responsable. L'ús acrític d'eines privatives com les de GAFAM (Google, Amazon, Facebook, Apple i Micro-soft) contribueix a una perillosa acumulació de poder i capital en aquestes empreses, que respon a la lògica competitiva i depredadora del capitalisme i que atempta contra el bé comú.

Proposta: Us **encoratgem a utilitzar el programari lliure a tots els sistemes operatius**. A la **Comissió Procomuns de la XES** podeu trobar informació sobre les alternatives procomunes i cooperatives existents. Per a més informació contacteu amb procomuns@xes.cat.

Reiterem l'agraïment al vostre compromís amb l'economia social i solidària i **us esperem a la propera campanya de balanç social.**

Recordeu que la vostra organització forma part del mercat social i que apareixeu al [catàleg d'organitzacions del mercat social](#). **Difoneu els vostres resultats i feu-vos visibles.**

Per últim, no deixeu de llegir [l'informe de mercat social](#) que ja està accessible, i que permet posar al dia l'estat dels diferents processos i eines desplegadas per la XES en la construcció de mercat social.